ИНФОРМАЦИЈА ЗА СОСТОЈБА СО ГОЛЕМА КАШЛИЦА
ВО Р.СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2024 ГОДИНА, ЗАКЛУЧНО СО 16.05.2024

Неделни податоци

Во периодот од 10-16.05.2024 година пријавени се 44 нови случаи на голема кашлица, со зголемување од 3 пати споредено со претходниот седмодневен период (n=15). Во однос на географската дистрибуција, најголем дел од случаите се пријавени во рамките на епидемијата во Скопје (n=39; 88,6%), а пријавени се и 4 случаи од Куманово и еден од Прилеп (Табела 1).

Возраста на заболените се движи од 3 месеци до 77 години, а најголем број на случаи се од возрасната група 5-9 години (n=9; 20,5%).

Во однос на вакциналниот статус на заболените, 28 лица се некомплетно вакцинирани, невакцинирани или имаат непознат вакцинален статус, 9 се комплетно вакцинирани и 7 се вакцинирани согласно возраст.

Од новите 44 случаи, 5 случаи (11,4%) се хоспитализирани.

Табела 1. Географска дистрибуција на случаи на голема кашлица во РСМ, 10-16.05.2024

Град/ Општина	број на заболени лица
Скопје	**39**
Аеродром	12
Кисела Вода	6
Центар	5
Студеничани	4
Чаир	3
Сарај	2
Гази Баба	2
Карпош	2
Бутел	1
Ѓорче Петров	1
Илинден	1
Куманово	**4**
Куманово	3
Липково	1
Прилеп	**1**

Кумулативни податоци

Заклучно со 16.05.2024, во РСМ се регистрирани вкупно 597 случаи на голема кашлица, со инциденца од 32,5/100 000 жители. Тоа претставува неколкукратно зголемување на бројот на заболени во однос на изминатиот петгодишен период (2019-2023 година), кога се регистрирани вкупно 10 случаи.

Дистрибуцијата на случаите по однос на место на живеење покажува дека најголем број лица живеат во Скопје - 480 (80,4%) со зафаќање на седумнаесет различни општини (Табела 2).

Во рамките на епидемијата во Куманово се пријавени 35 заболени лица (5,9%), а случаи се пријавени и во други 17 градови низ државата.

Табела 2. Географска дистрибуција на случаи на голема кашлица во РСМ, 2024

Град/ Општина	број на заболени лица	Град/ Општина	број на заболени лица
Скопје	**480**	**Тетово**	**19**
Аеродром	123	Тетово	7
Карпош	84	Теарце	5
Кисела Вода	56	Желино	3
Центар	42	Брвеница	2
Чаир	38	Боговиње	1
Ѓорче Петров	31	Јегуновце	1
Бутел	22	**Гостивар**	**5**
Гази Баба	22	Гостивар	4
Студеничани	18	Врапчиште	1
Сарај	13	**Прилеп**	**5**
Шуто Оризари	9	Долнени	4
Арачиново	6	Прилеп	1
Петровец	5	**Крива Паланка**	**4**
Сопиште	3	**Струмица**	**3**
Чучер - Сандево	3	Струмица	2
Илинден	3	Босилово	1
Зелениково	2	**Кочани**	**3**
Куманово	**35**	**Кратово**	**3**
Куманово	32	**Струга**	**2**
Липково	3	**Дебар**	**2**
Битола	**25**	**Пробиштип**	**2**
Битола	24	**Велес**	**2**
Могила	1	**Крушево**	**2**
		Кичево	**2**
		Кавадарци	**1**
		Гевгелија	**1**
		Демир Хисар	**1**

Највисока инциденца од 79,1/100.000 жители се регистрира во Скопје, а висока инциденца се регистрира и во Кратово (39,8/100.000), Куманово (28,2/100.000), Битола (26,9/100.000) и Крушево (23,9/100.000). (Картограм)

Картограм. Инциденца на 100.000 жители по ЦЈЗ/ПЕ, голема кашлица во РСМ, 2024

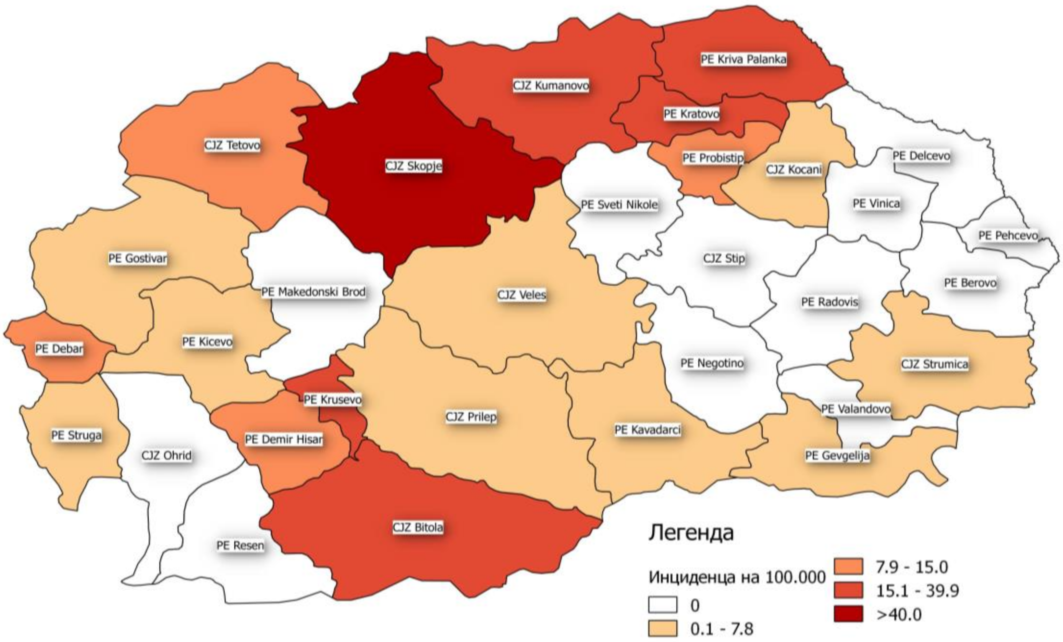

Во однос на **возрасната дистрибуција**, заболените лица се на возраст од 1 месец до 78 години (медијана 11,9 години). Најголем број заболени припаѓаат на возрасната група до 4 години (26,6%), односно 98 случаи (16,4%) припаѓаат на возрасната група под 1 година, а 61 (10,2%) се деца на возраст од 1 до 4 години. Највисока инциденца се бележи во возрасната група под 1 година и изнесува 592,7/100.000 жители. (Графикон 1).

Дистрибуцијата **по пол** покажува дека 283 лица се од машки пол, а 314 од женски, односот на машки-женски е 1:1,1.

Графикон 1. ***Дистрибуција на заболените од голема кашлица (n=597) по возраст, во Р. Северна Македонија, 2024 година***

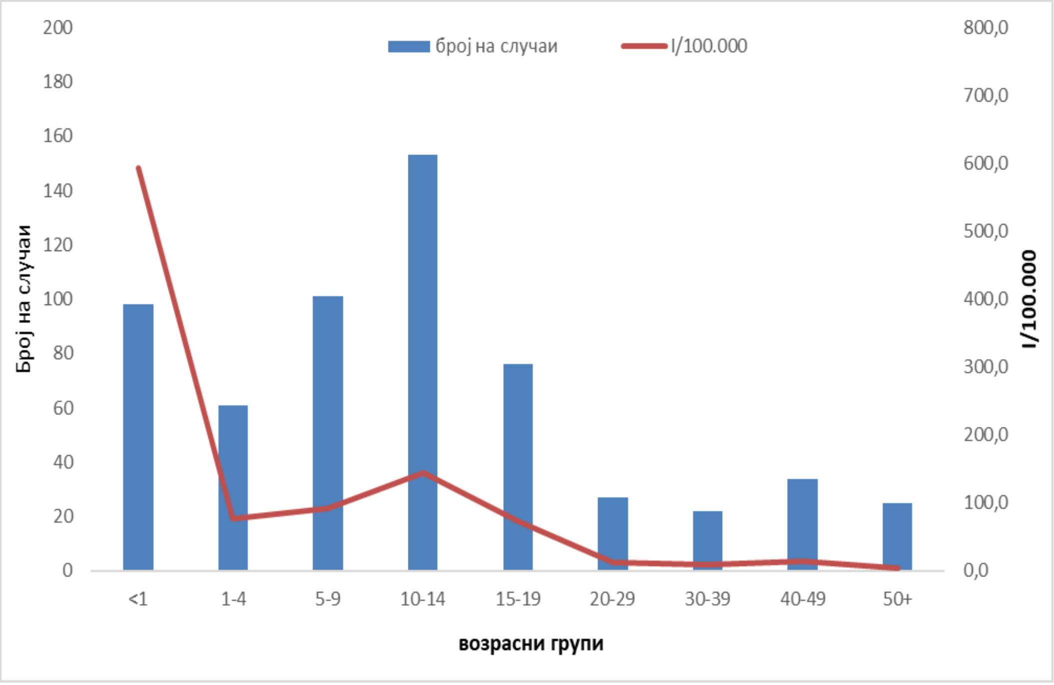

Епидемиската крива укажува дека појавувањето на нови случаи на голема кашлица започнува во првата недела од 2024 година. Согласно податоците од евиденцијата на пријавувањето (за седмодневен период од понеделник-недела) се забележува континуиран пораст на бројот на случаи на неделно ниво, до 12-та недела. Од 12-18-та недела, со мали варијации, бројот на пријавени случаи се намалува. Се регистриран зголемување на бројот на пријавени случаи во 19-та и 20-та недела од 2024 година.

Графикон 2**.* ***Дистрибуција на заболените од голема кашлица (n=553) според недела на пријавување (до 09.05.2024 од 19-та недела), во Р. Северна Македонија, 2024 година

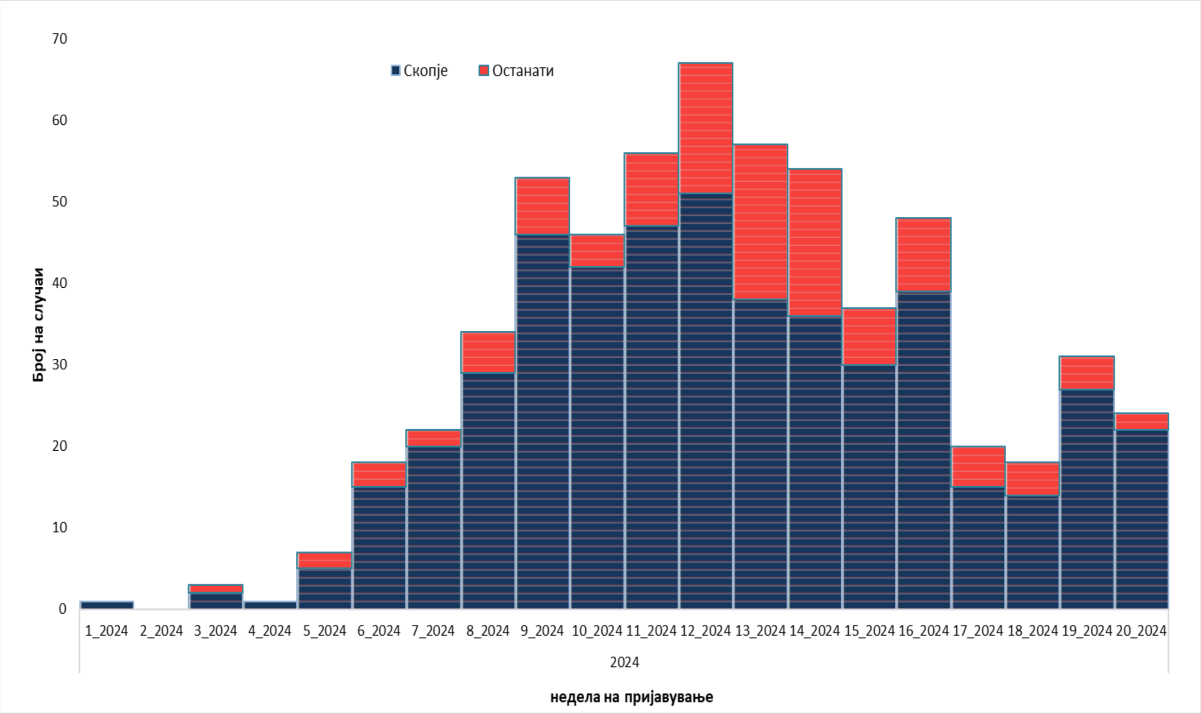

Во однос на **вакциналниот статус**, 361 лице (60,5%) од заболените не се вакцинирани, се некомплетно вакцинирани согласно возраста и Календарот за имунизација или се со непознат вакцинален статус (Графикон 3).

Комплетно вакцинирани или вакцинирани согласно возраста се 236 лица (Графикон 3).

Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=194), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 12,6 години (SD=8,5 години).

Графикон 3. ***Вакцинален статус и возрасна група на заболените (n=597) од голема кашлица во Р.Северна Македонија, 2024 година***

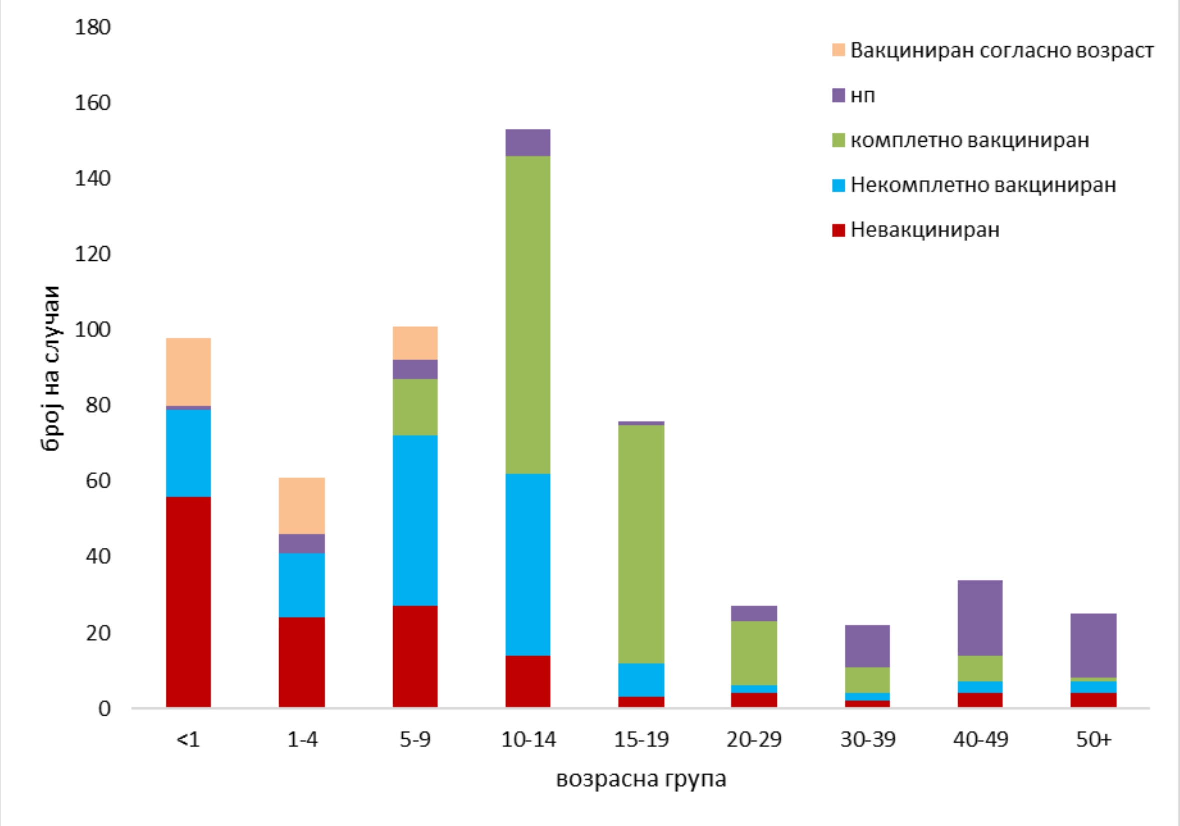

Од заболените, **хоспитализирани** се 87 лица (14,6%), и тоа 72 (82,8%) од нив на возраст до 4 години. Најголем број од случаите (60; 69,0%) се хоспитализирани во УК за белодробни заболувања кај деца во Козле. Од вкупниот број на хоспитализирани лица, 81 се испишани. Во просек, заболените биле хоспитализирани по 9 дена.

Од вкупниот број (n=597) на регистрирани случаи на голема кашлица, лабораториски потврдени се 595 и тоа во Авицена (169), Институт за јавно здравје (143), Биотек (108), Синлаб (52), ЦЈЗ Куманово (33), КБ Систина (20), ЦЈЗ Битола (20), Институт за микробиологија (12), Лаор (11), Жан Митрев Клиника (10), Плодност Битола (6), КБ Битола (5), Ремедика (4) и Рамус (2).

Класификација на случаите:

Согласно Правилникот за критериуми за дефинирање на случаи на заразни болести (Службен весник бр.19/2018), од вкупниот број на пријавени случаи (n=597) на голема кашлица, **595 се класифицирани како потврдени случаи** (лабораториски конфирмирани), а **два случаи се класифицирани како веројатни** (има епидемиолошка врска со лабораториски потврден случај). Епидемиолошките истражувања покажуваат поврзаност на 109 случаи.

Спроведени активности за вакцинација со вакцина која содржи компонента на голема кашлица на територија на Град Скопје и Републиката

Согласно препораките од Комисијата за заразни болести и Институтот за јавно здравје, во периодот од 18.01.2024 досега, сите вакциналните пунктови во земјата, во соработка со епидемиолошките служби од ЦЈЗ, вршат интензивно избарување на неевидентирани, невакцинирани и некомплетно вакцинирани лица, како и на лицата кои подлежат на редовна вакцинација, со цел нивно повикување и вакцинирање согласно националниот Календар за имунизација.

Скопје - број на вакцинирани лица од 18.01-16.05.2024

Согласно податоците доставени од ЈЗУ Здравствен дом – Скопје, од Службите за вакцинација (Гази Баба, Чаир, Карпош, Кисела Вода и Центар) беше утврдено дека се пронајдени **20.311 деца пропуштени за вакцинација. Од нив вакцинирани се 12.474** (61,4%). Од вакцинираните, најголем број и процент примиле I-ва ревакцина (6.041; 48,4%).

Согласно возраста и Календарот за **редовна вакцинација, вакцинирани се 13.030 деца** на возраст до 7 години, а најголем број и процент (8.108; 62,2%) од вакцинираните деца примиле I, II и III доза на примовакцинација.

Вкупниот број на дози вакцина која содржи компонента против голема кашлица, дадени како примовакцинација (I,II,III доза) или ревакцинација (I,II ревакцина) на територија на Скопје во периодот од 18.01-16.05.2024 изнесува **25.504**.

Северна Македонија (без Скопје) - број на вакцинирани лица од 18.01-16.05.2024

Од доставените податоци од Центрите за јавно здравје, пронајдени се 8.987 деца **пропуштени за вакцинација, од нив се вакцинирани 5.557** (61,8%). Од вакцинираните, најголем број и процент примиле I-ва ревакцина (2.662; 47,9%).

Согласно возраста и Календарот **за редовна вакцинација, вакцинирани се 16.921 деца** на возраст до 7 години, а најголем број и процент (9.153; 54,1%) од вакцинираните примиле I, II и III доза на примовакцинација.

Вкупниот број на дози вакцина која содржи компонента против голема кашлица, дадени како примовакцинација (I,II,III доза) или ревакцинација (I,II ревакцина) во периодот од 18.01-16.05.2024 изнесува **22.478**.

<u>Графикон 3.</u> Број на администрирани дози на вакцина како примовакцинација и ревакцинација во Скопје и останати градови во Р. Северна Македонија, 2024 година

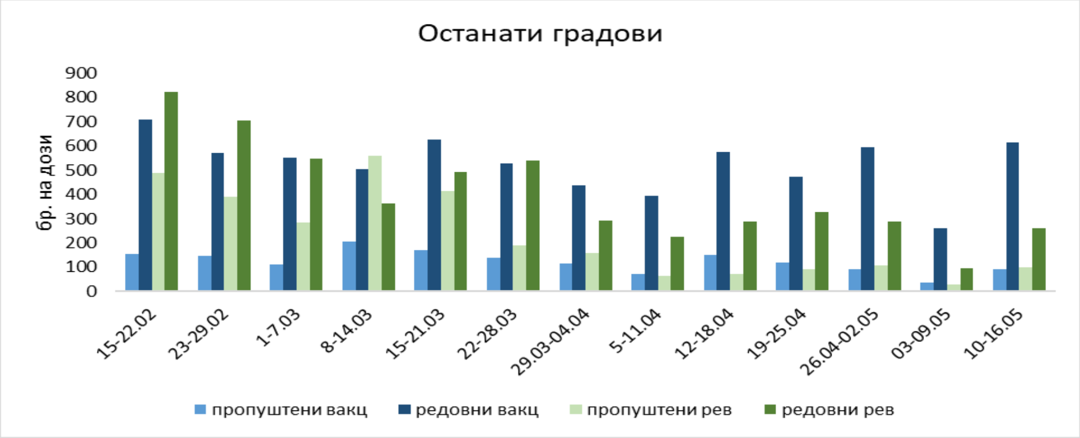

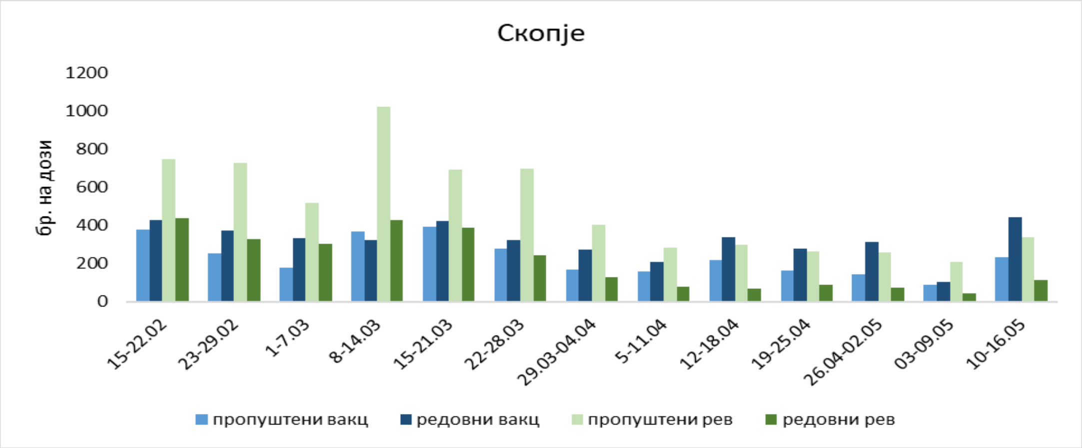

Заклучоци

- Во 2024 година се регистрирани 597 лица заболени од голема кашлица.
- Сè уште најголем број од заболени лица се регистрирани на територијата на Скопје (80,4%), а заболени се регистрирани во 18 други градови низ РСМ.
- Во тек се две епидемии пријавени во ниво на територијата на Скопје и Куманово.
- Најголем број заболени припаѓаат на возрасната група од 0-4 години (26,6%), највисока инциденца се бележи во возрасната група под 1 година и изнесува 592,7/100.000 жители.
- Од вкупниот број на регистрирани случаи (597), 361 случаи (односно 60,5%) не биле вакцинирани, не се комплетно вакцинирани согласно возраста или нема доказ за вакцинација.
- Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=194), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 12,6 години.
- Од пријавените 597 случаи, лабораториски се потврдени 595 случаи.
- Од 18.01-16.05.2024, **дадени се вкупно 47.982 дози на вакцина** која содржи компонента против голема кашлица.

Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје на РСМ

17.05.2024